



# PSYKOS GENOM LIVET

JOHAN SAHLSTEN SCHÖLIN  
ÖVERLÄKARE - PSYKOSKLINIKEN  
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

REGION VÄSTERNORRLAND 2023-05-23

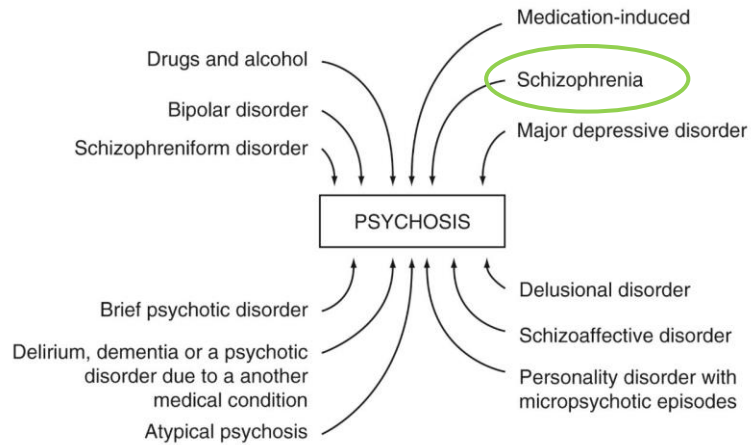
1

## PSYKOS GENOM LIVET

### LÄROMÅL

- Etiologi
- Fenomenologi
- Behandling

2



3

## DSM Criteria for schizophrenia

- A.** Two or more of these symptoms must be present for at least one month (can be less if being successfully treated). At least one symptom must be either (1), (2) or (3)
- 1- Hallucinations
  - 2- Delusions
  - 3- Disorganized speech (such as speaking incoherently, losing track of thoughts)
  - 4- Disorganized or catatonic behavior
  - 5- Negative symptoms

4

## Kritik mot DSM

Psykiatrisk intervjun reducerad till checklistor vs. öppna / situationsanpassade frågor

Diagnostisk algoritm med bestämda kriterier vs. grad av likhet med prototyp

Skapar "samsjuklighet", inte existensen av flera "äkta" sjukdomar/diagnoser

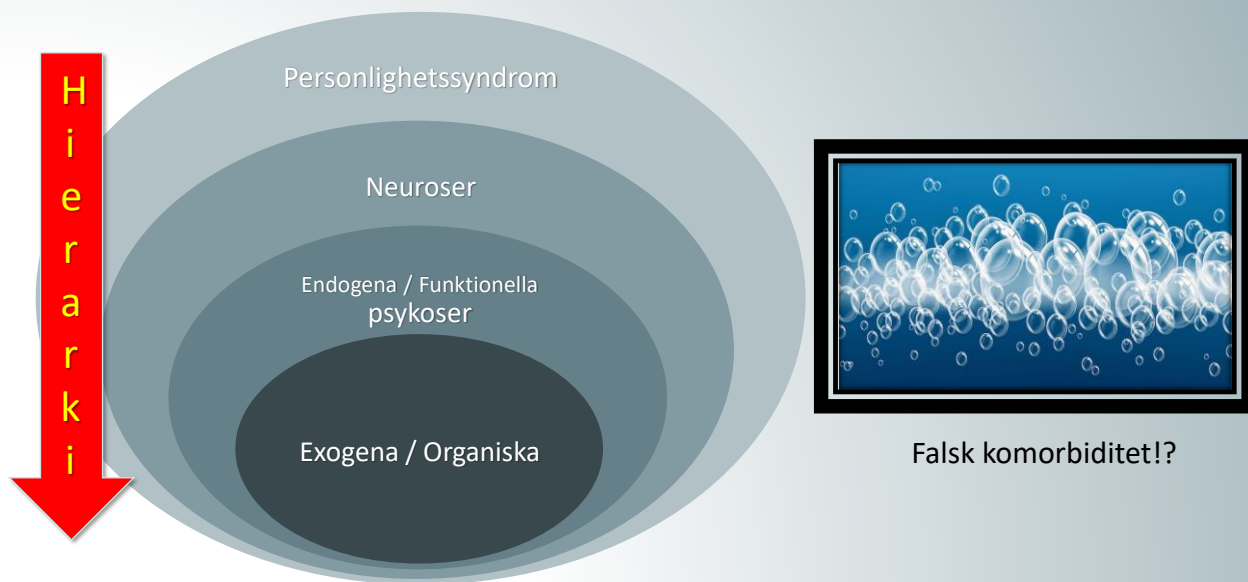
Atomisering: diagnoser uppdelas i enstaka kriterier vs. helhetsbedömning

Bortser från kontext och långsiktigt förlopp

Offrar validitet för att uppnå reliabilitet

5

## Reliabilitet vs. Validitet



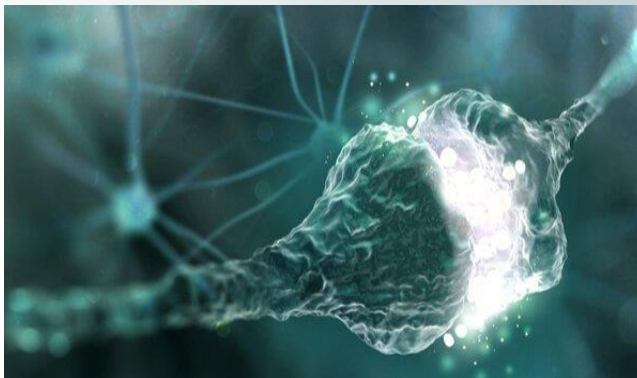
6

## KOMPLICERAD VS KOMPLEX



7

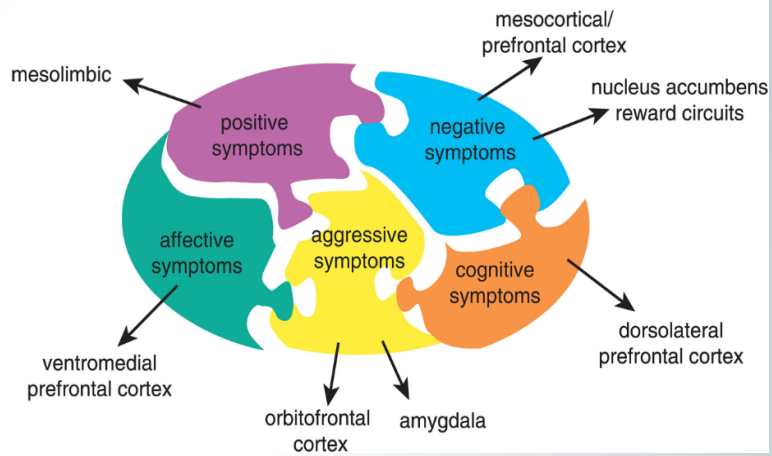
## DOPAMIN-HYPOTESIEN: MEKANISM



8

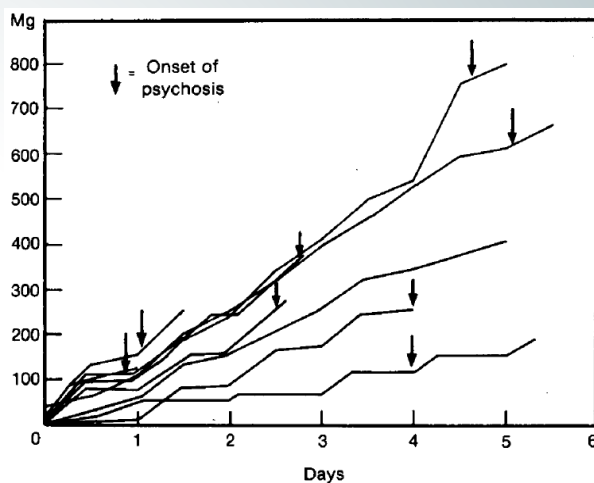
# BANOR SNARARE ÄN CENTRA

**Dopamine Pathways and Key Brain Regions**  
**Match Each Symptom to Hypothetically Malfunctioning Brain Circuits**



9

## AMPHETAMINE-INDUCED PSYCHOSIS IN HEALTHY VOLUNTEERS



Griffith et al 1972

10

### Summary of evidence for the neurodevelopmental hypothesis of schizophrenia

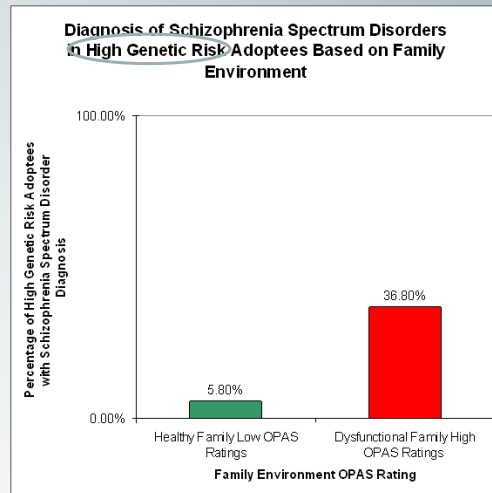
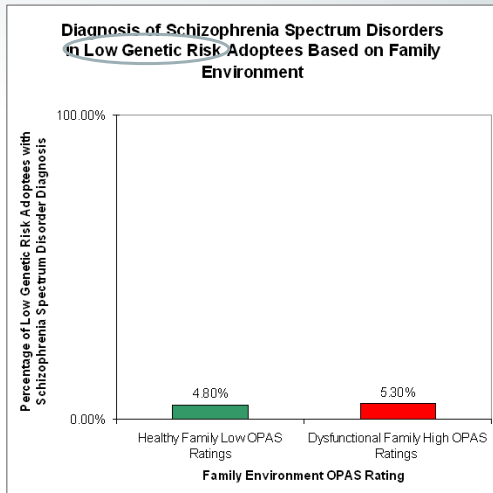
	Indicator	Link to schizophrenia	Strength of evidence
Pre or perinatal risk factors	Obstetric complications	↑	++
	Low birth weight	↑	++
	<i>In utero</i> infection	↑	++

++=found in meta-analysis; += found in well-controlled studies, ~inconsistent findings

11

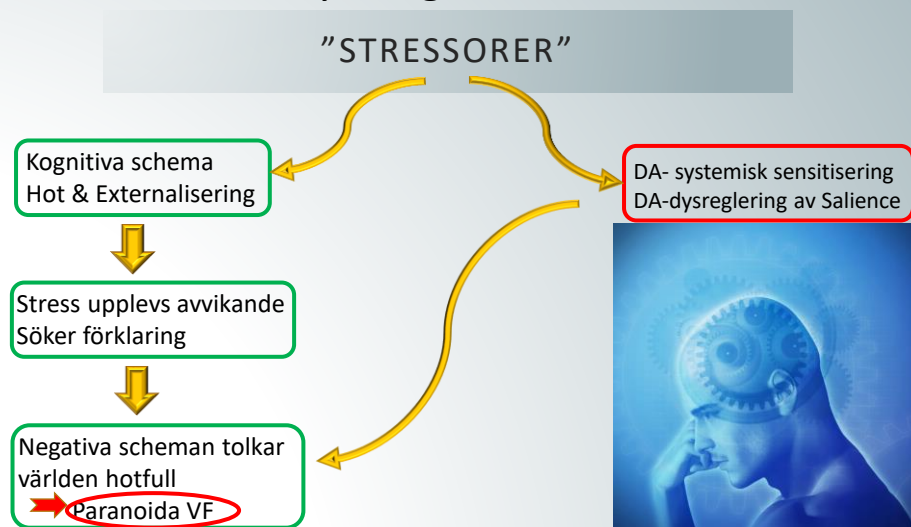


12



13

## Psykologisk modell



14

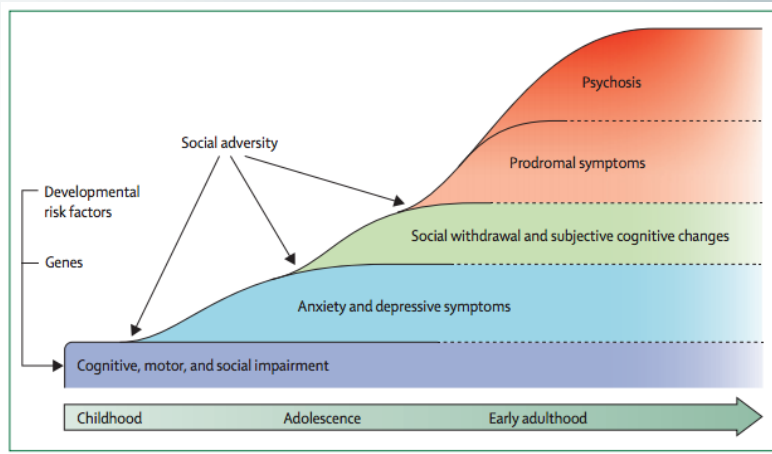
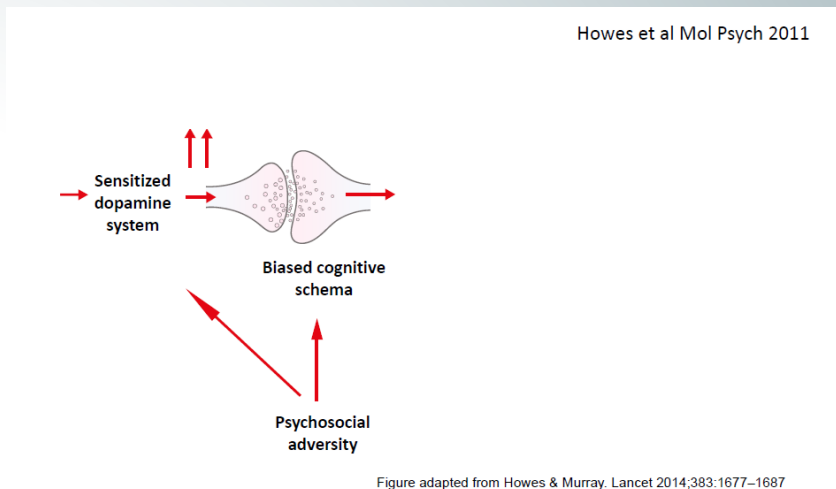


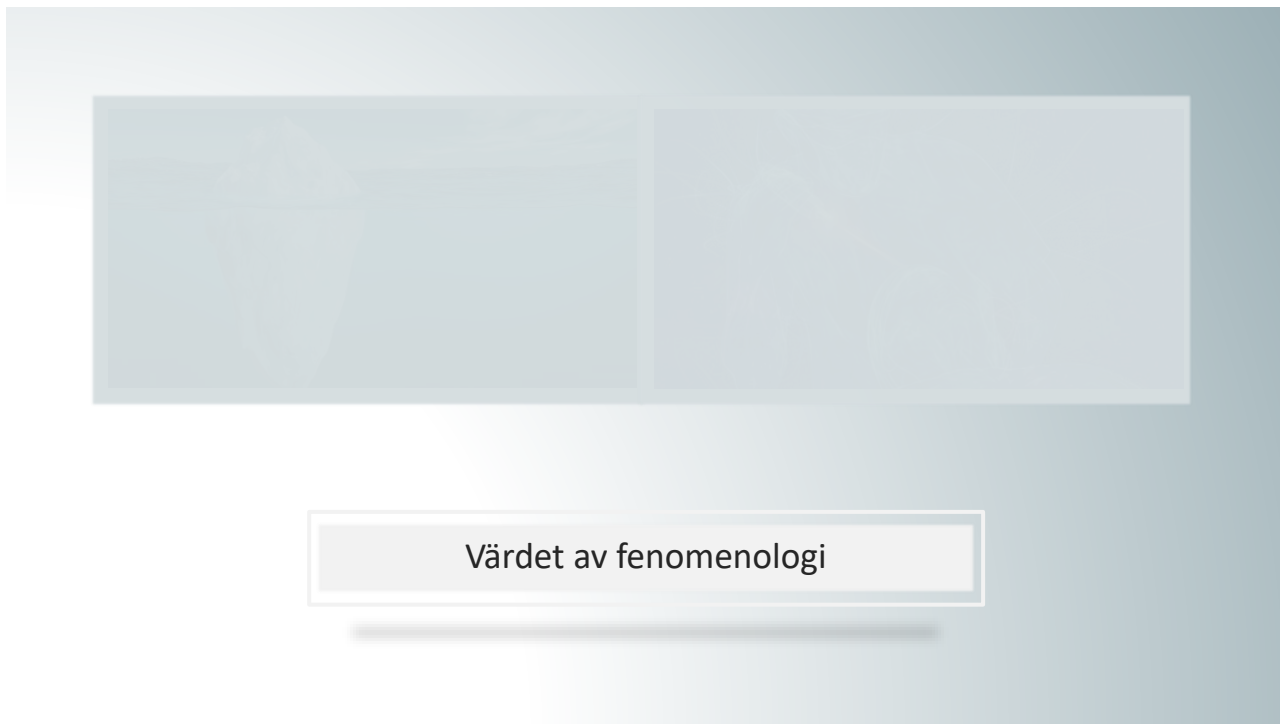
Figure 1: The trajectory to schizophrenia showing the evolution of symptoms and the main risk factors

15

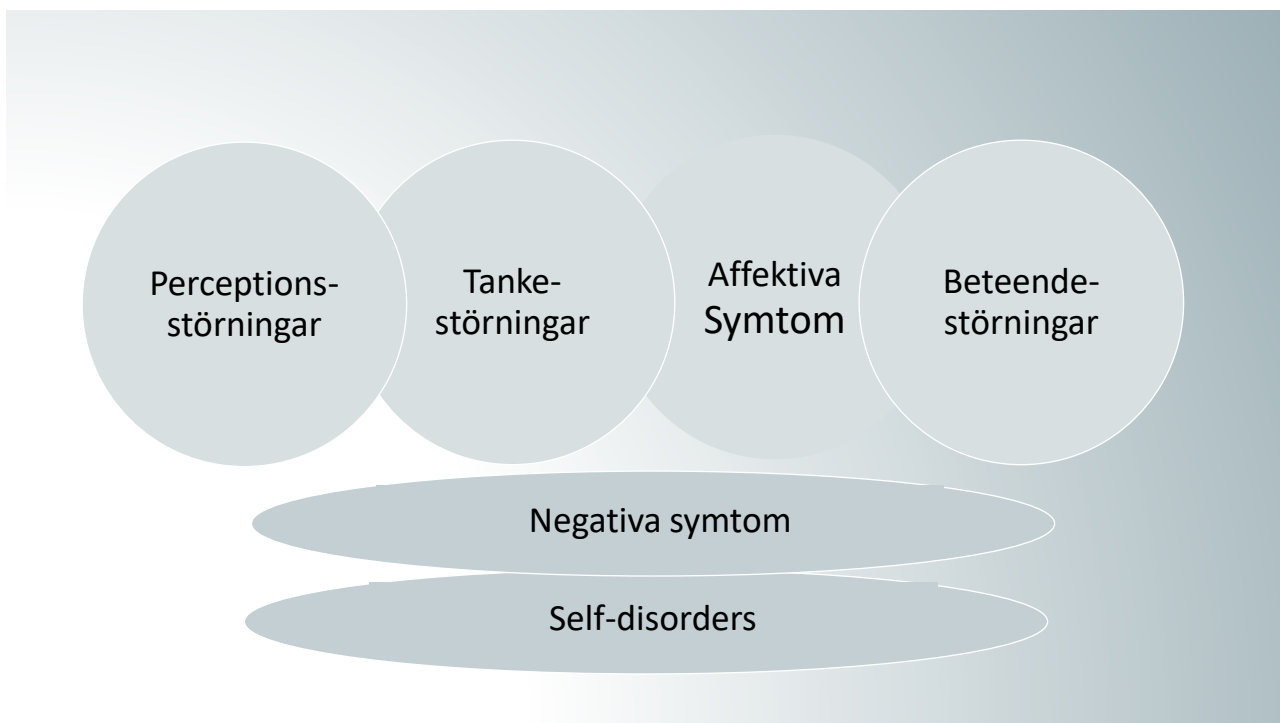


16

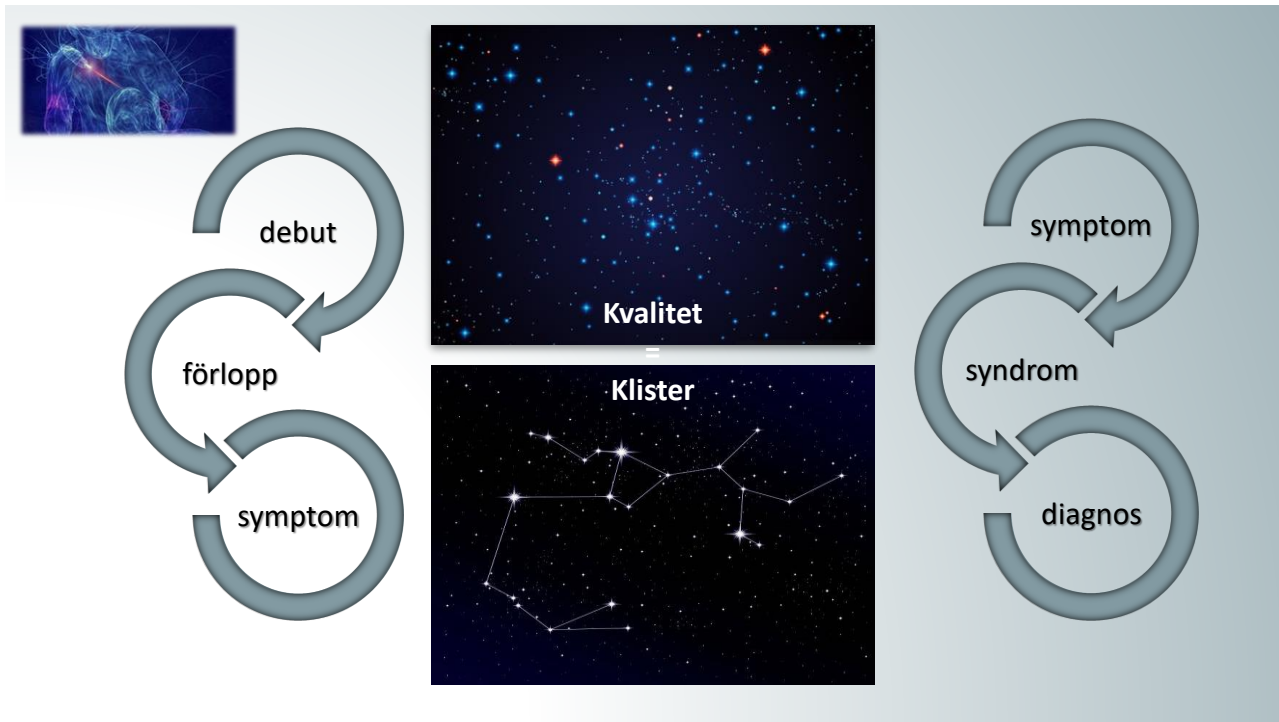




17



18



19

Disorganised

Positive

Negative

Self disorders

OXFORD  
ACADEMIC

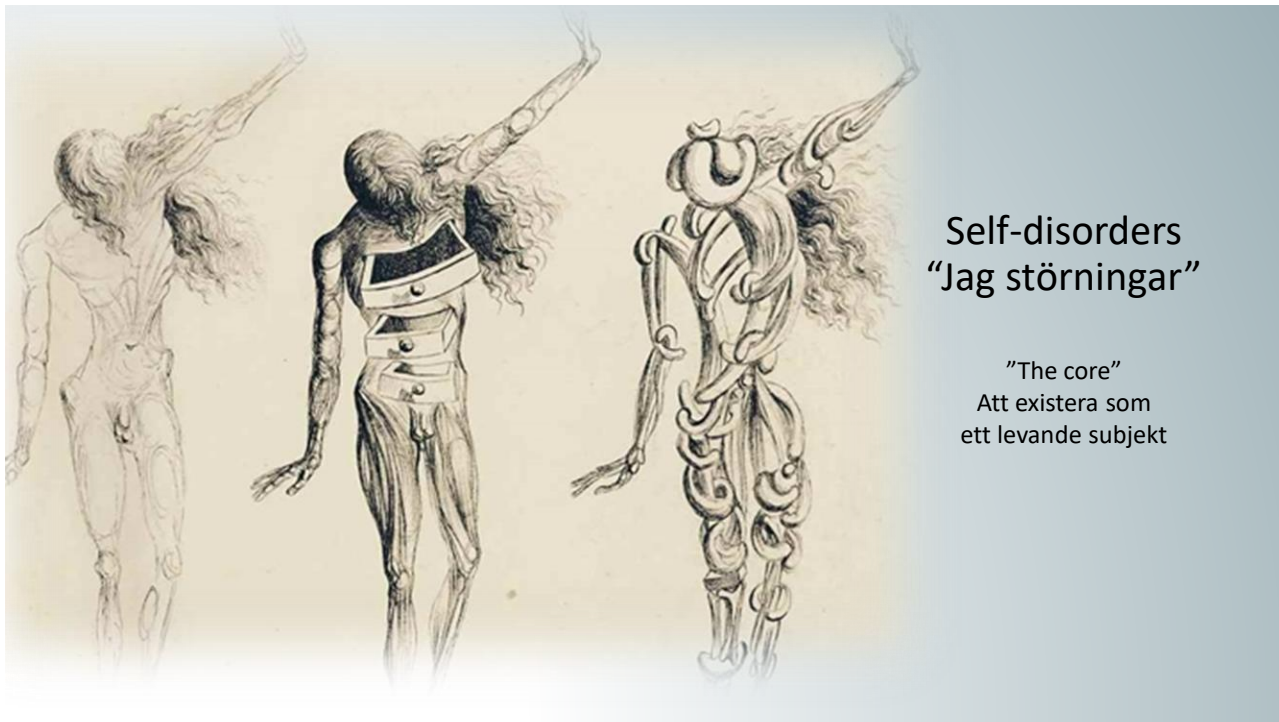
**SCHIZOPHRENIA  
BULLETIN**

The Journal of Psychoses and Related Disorders

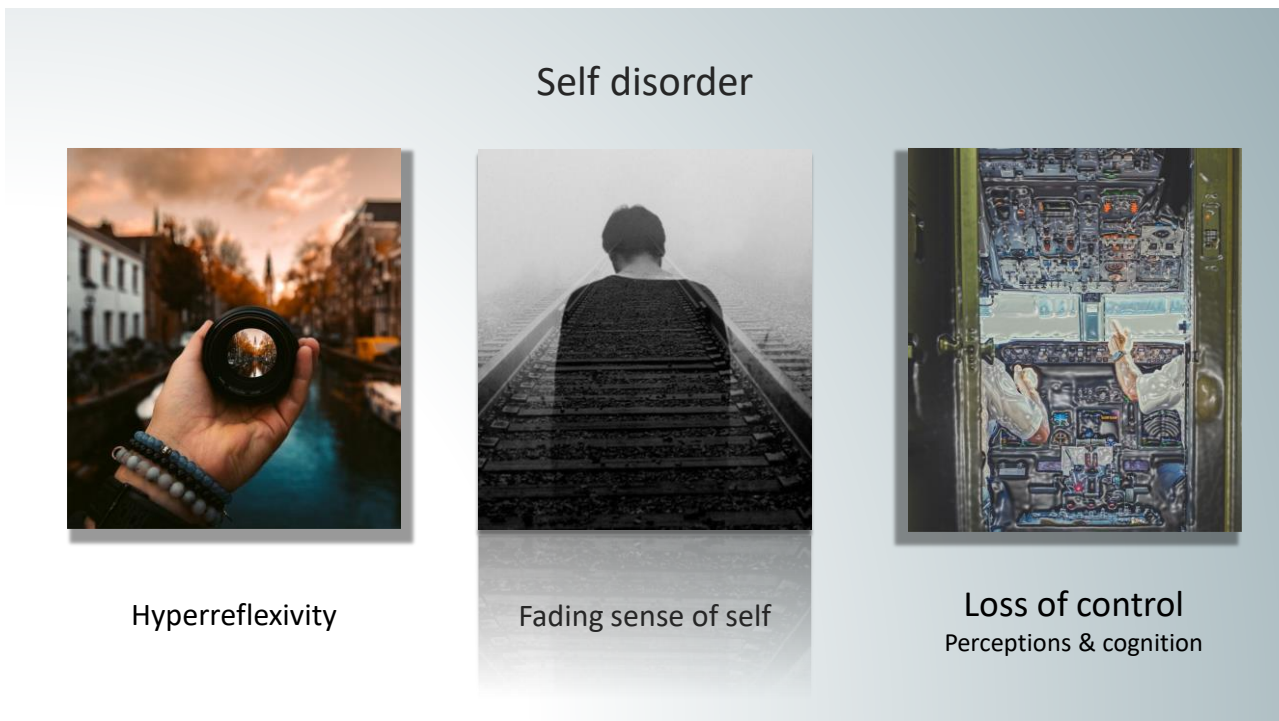
**Schizophrenia, Consciousness, and the Self**  
Louis A. Sass, Ph.D., Josef Parnas, M.D.

Schizophrenia Bulletin, Volume 29, Issue 3, 2003, Pages 427-444,  
<https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.schbul.a007017>  
Published: 01 January 2003

20

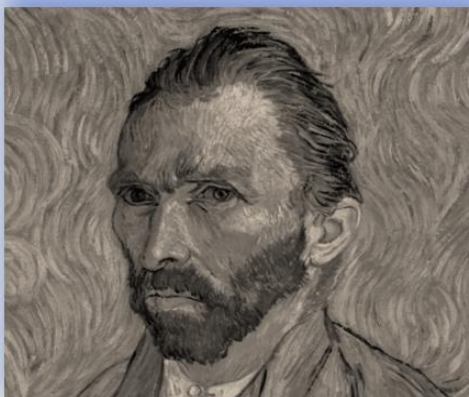


21



22

## Jag störning – Trait vs State



23

### LIFE CYCLE OF A DELUSION

delusional mood → delusional perception → concrete delusion

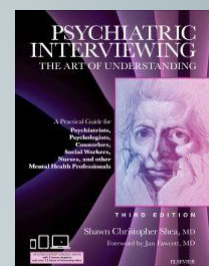
### Hard and soft signs of psychosis

#### Softs signs

- Unusually intense affect
- Angry or agitated affect
- Glimpses of inappropriate affect
- Guardedness or suspiciousness
- Vagueness
- Evidence of a very mild formal thought disorder
- Pre-occupation with an incident from distant past
- Expectation of familiarity from interviewer
- Inappropriate eye contact
- Long latency before responding or thought blocking





#### Hard signs

- Delusions
- Hallucinations
- Moderate or severe formal thought disorder
- Gross disorientation
- Bizarre mannerisms and body language



24

## Schizofrena vanföreställningar

DEBUT	<b>Trema</b> 	<b>Apophenia</b> 
	<b>Metafysisk</b> 	<b>Eskatologisk</b> 
INNEHÅLL		

25

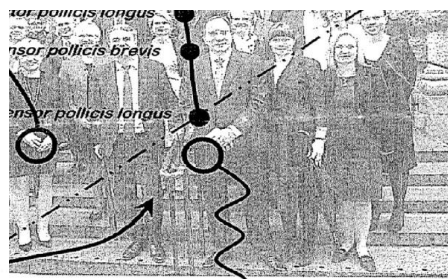
### Abductor pollicis longus

— the Storegga genocide

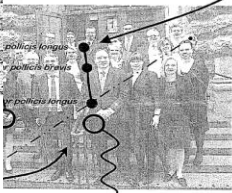
**S – spion**  
Det var den 3 oktober 2014 som Sveriges nya regering steg ut på trappan. En regering iordningställd av socialdemokraternas partiorförande Stefan Löfven.

**Genocid**  
Men varför visade regeringen upp tre paraplyer? Och varför på nedersta trappsteget, när det inte regnade två ynka skutt från porten.

**Hälsningar**  
Lars [redacted]



**Vaccinationslinjen – S och MP**  
Vaccinationslinjen utgår från statsrådet Per "Labbokogen" Bolunds vaccineringsmärke. Därefter fortsätter linjen genom statsrådet Åsa Ragnérus vaccineringsmärke. För att avsluta i statsrådet Stefan Löfvens Storegga-genocid-muskel – abductor pollicis longus.



**Gibraltarinvasionen – S**  
Statsrådet Stefan Löfven markerar med mappen hållen mot kavajrundeln Gibraltar sund på Europakartan.

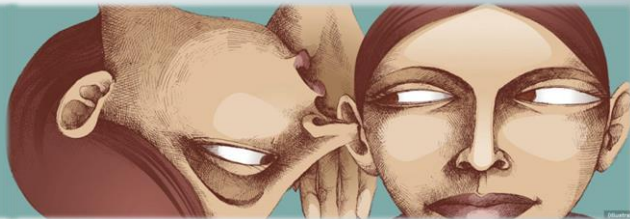
I symbolspråket dras ett geografiskt streck. Från nedersta kavajknappen (slaget på redde 1801), via mitten på kavajens nedre rundel (Genova bukten), via nedersta delen av kavajens nedre rundel (Gibraltar sund) till hög- kavajens söm (Madeira - Wellington, Wa- 1815).

26

## Hallucinationer

Ser du eller hör du något som ingen annan ser eller hör?

Falsk perception  
Ingen insikt  
Affektiv komponent  
Påverkar beteendet



27

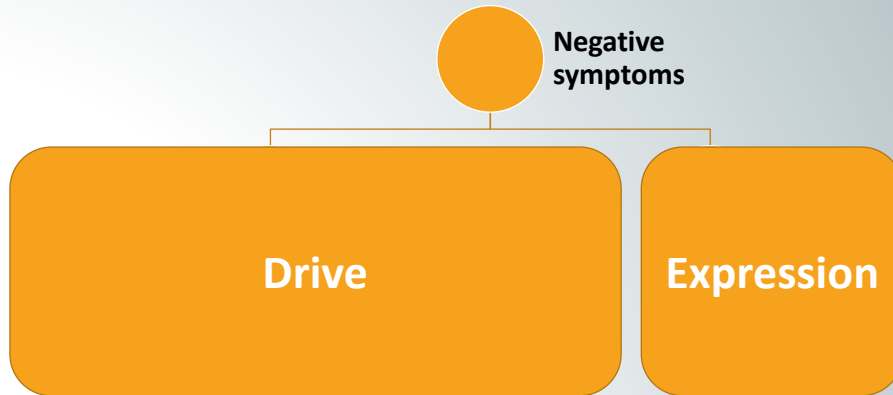
## Negativa symtom

Frånvaro eller minskning av fenomen som normalt är närvarande



28

• 2017 Feb;16(1):14-24.



Adapted from: Marder, Galderisi World Psychiatry 2017 Feb;16(1):14-24.

29

## Negativa symtom – subjektiv dimension (Self disorders?)

Tendens att gå vilse i sina egna tankar

Självförskjutning (upplevd distans till det egna jaget)

Perplex, förlust av spontan förståelse

Deautomatisering av rörelse eller störning av psykomotorisk spontanitet

Subjektiva anomalier av självmedvetenhet

Hyperreflexivitet och överdriven självmedvetenhet

Subjektiva kognitiva störningar (t.ex. tanketrängsel)

(Andrea Raballo, EPA 2017, Florens)

30

## Desorganiserat beteende:

- Överdrivet, udda, barnsligt, aggressivt, känslomässigt, socialt oacceptabelt...
- Urskillningslöst, oprovocerat, oberoende av att pat är ensam eller har sällskap
- Ej produktiv / målinriktad
- Små platser (sängen, ett rum, ett hörn av rummet, runt ett träd...)


## Maniskt agitation:

- Produktiv / målinriktad. Förhöjd grundstämning, maniskt tankeinhåll- och tankeförlopp
- Pat tenderar att röra sig i bred utsträckning

## Vanföreställningsbeteende:

- Vanföreställningar! Produktivt och målinriktat

31

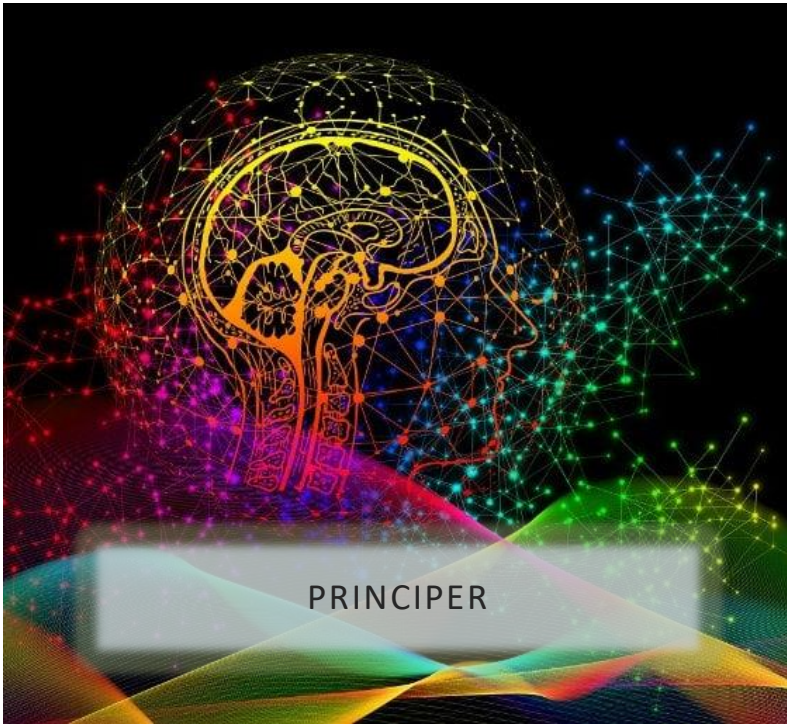


**ANTIPSYKOTISK BEHANDLING**

Tre generationer  
1a Dopaminblockad  
2a DA & 5HT blockad  
3e Partiella Agonister

32





PRINCIPER

Minst skada  
Akut vs kronisk  
Rationel polyfarmaci

33



34

## SAMMANFATTNING

- Etiologi
- Fenomenologi
- Farmakologi



35



## PSYKOS GENOM LIVET

JOHAN.SAHLSTEN@VGREGION.SE

36

37

## Negativa symtom – objektiva tecken

- Avtrubbade affekter (ansiktsmimik, känslöengagemang, kroppsspråk)
- Tillbakadragenhet (intresse- och affektiv reaktion på livshändelser)
- Torftiga känslomässiga relationer (empati, öppenhet, närhet, intresse för andra)
- Sociala sammanhang (intresse, energi, initiativ, energi)
- Abstrakt tänkande (klassificera, generalisera, problemlösning)
- Kommunikation (spontanitet, apati, viljelöshet, försvarsbenägenhet, kognition)
- Stereotyp tänkande (stel, repetitiv, livlös)

38